

JAK VYTVOŘIT OBCI (NEJEN) PRO MLADÉ

DOPORUČENÍ MLADÉHO PIRÁTSTVA PRO KOMUNÁLNÍ VOLBY 2022

Často čteme, že mladí lidé opouští malá sídla a venkov kvůli studiu či práci a již se do svých rodných měst nevrací. Tento trend lze vidět i v datech – podíl obyvatel do patnácti let věku v rámci okresů mezi jednotlivými obcemi často velmi rozdílný: některé obce jsou hluboko pod republikovým průměrem (15,9 procent), jinde tento průměr naopak značně přesahují. Vylidňování malých obcí a přelidňování velkých měst se stává čím dál tím větším problémem. Tento trend však můžeme zvrátit, pokud se inspirujeme z dobré praxe: obce, ve kterých se mladým lidem chce žít, potřebují dostupné bydlení, kvalitní školy nebo lákavé zázemí pro trávení volného času. **Chceme, aby obce byly dobrým místem k životu i pro mladou generaci – ve výsledku na tom vyděláme všichni.**

A proto vám jako Mladé Pirátstvo přinášíme soubor tipů a nápadů, které dala dohromady sama mladá generace, pomocí kterých můžete ve Vaší obci vytvořit co nejlepší prostředí pro mladé lidi. Samozřejmě, že ne ve všech obcích je kapacita realizovat vše zmíněné, ale i tak Vám tento dokument může posloužit alespoň pro inspiraci, a zejména pro oslovování mladého voličstva, které ostatně může nakonec rozhodnout celé volby.

Hodně štěstí!

MĚSTA, KTERÁ NEJSOU JEN PRO AUTA

Města a vesnice nemůžou být uzpůsobena jen pro auta a kamiony. Potřebujeme více cyklostezek, parků, zahrádek pro restaurace a míst, kde mohou mladí lidé jen tak trávit volný čas. Chceme městy a obcemi podporovanou kulturu, koncerty, výstavy, vernisáže. Je smutné, když se život z přeplněných a dopravou ucpaných srdcí měst vytrácí do obchodních center. Měli bychom usilovat o výstavbu spádových parkovacích domů, které uleví veřejnému prostoru od přeplnění zaparkovanými auty a ponechá více místa pro lidi, nejen pro plechové miláčky. Chceme na komunále vymýšlet chytrá řešení, spádová parkoviště a dobře promyšlenou veřejnou dopravu. A hlavně chceme vrátit města a obce zpátky lidem.

DEJTE ZELENOU MĚSTŮM A KLIMATU

Z nějakého důvodu se často ve městech stalo módou jen kácet, betonovat a nevyužívat mnohých výhod přírody a zeleně. Nechceme chodit po rozpálených městech, ve kterých není kde se schovat před sluncem. Mladá generace vnímá stav životního prostředí jako jeden z nejpálčivějších problémů. Potřebujeme více stromů, keřů, ale i rozumně udržovaných travnatých ploch, a to i v centrech měst. Musíme efektivně bojovat proti suchu, odvodňování a povodním. Chceme mít ve městech pítka a prvky na ochlazení před sluncem.

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Rozumně nakládat s veřejným prostorem a pamatovat při tom na potřeby místních.
- Zvážit projekty **spádových parkovišť** nebo **parkovacích domů**.
- Posilovat veřejnou dopravu, včetně výstavby **vyhrazených pruhů** pro veřejnou dopravu – konec autobusům stojících v zácpách.
- Výstavba **cyklostezek** a **parkovacích míst pro kola**, zejména v oblasti škol.
- Ve spolupráci s Městskou policií **monitorovat dopravní bezpečnost v okolí škol** a sbírat podněty ke zlepšení od studentů (chybějící autobusové linky, přechody, osvětlení, stojany na kola apod.)

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Jednoduše: **sázet, sázet, sázet**.
- Spolupracovat při nové výstavbě s odborníky na klima a životní prostředí a usměrňovat rozvoj obce s přihlédnutím k realistickým potřebám pro dobré mikroklima.
- Zprovoznit **vodní prvky** a provázat je se systémy udržitelné energie.
- Zlepšovat **úspornost obecních budov** (zateplení, zeleň či solární panely na střeších, nakládání s dešťovou vodou)

ŽÍT VOLNÝM ČASEM

V obcích a městech často chybí nabídka volnočasových aktivit pro mládež. Dětská hřiště a formy komunitních aktivit pro seniory se naštěstí stávají standardem, ale zapomíná se na nabídku pro mladé lidi. I této věkové skupině by měly radnice nabídnout možnosti, jak smysluplně trávit svůj volný čas, například veřejný prostor v podobě komunitního centra (se zázemin pro studium, sociální život, odpočinek), skatepark nebo třeba zóny pro legální street art. Způsobů, kterými by mladí lidé mohli a chtěli trávit volný čas je mnoho.

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Zahrnout do spektra obecních služeb i možnosti vyžití pro mládež a adolescenty.
- Nebát se tvořit **veřejné prostory**, které myslí na potřeby mladé generace.
- Výstavba **dětských a sportovních hřišť**.
- Poskytování **obecních budov** volnočasovým kroužkům a aktivitám

ŘEKNĚME NE NENÁVISTI

Součástí koloritu naší komunální politiky jsou bohužel až moc často předsudky. Obtíže se soužitím s etnickými a národnostními menšinami by mnoho komunálních politiků rádo řešilo vystěhováním, stavbou ghett za městy a rozhodováním, kdo je a kdo není občan první kategorie. Město by mělo být otevřené všem, konstruktivně řešit obtížné otázky, aktivně u svých občanů předcházet předsudečné nenávisti a vysvětlovat význam kooperace a tolerance. A také, že nenávist není řešením – ať už je motivovaná vůči rase, vyznání, sexuální orientaci nebo jakékoliv jiné části identity.

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Podporovat rovnost! Čerpat odbornost z dokumentů jako je **Evropská charta za rovnost žen a mužů na úrovni života ve městech a obcích** ^[1].
- **Mapovat situaci** v obci. Reagovat na potřeby obyvatel a předcházet střetům, které vedou k polarizaci nálad.
- Hledat konstruktivní řešení pro **integraci a prevenci sociálně patologických jevů**.
- Vytvářet a podporovat komunitní čas v segregovaných lokalitách a školách.

DOSTUPNÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY A PREVENCE

Nejlepším způsobem, jak čelit nežádoucím jevům ve společnosti je jim předcházet. Měli bychom bojovat za dostupné služby sociální prevence. Preventivní výuka na městských a obecních školách by neměla být jen o strašení, ale měla by vycházet z metodik založených na datech – je potřeba víc než jen desítky nudných přednášek o tom, že drogy jsou špatné. V moderním světě existují pro mladé lidi i jiné hrozby kromě závislostí. Chceme pomáhat osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo těm, kteří již přišli o přístřeší. K tomu mohou pomoci například programy *housing first*, dostupné sociální a obecní bydlení a nízkoprahové služby. Stejně tak chceme zajišťovat dostupnější psychiatrickou a psychologickou péči i na komunální úrovni.

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Na obcích provozovaných školách zajišťovat kvalitní **preventivní výuku pro mládež**.
- Ověřovat místní a časovou **dostupnost péče o duševní zdraví**. Pracovat pro zvýšení dostupnosti s motivačními programy pro psychology, psychiatry a psychoterapeuty.
- Vytvářet a podporovat **komunitní centra, nízkoprahové služby a sociální poradenství**.

CHCEME MÍT KDE BYDLET

Po celé České republice se bydlení stává stále nedostupnější a nedostupnější. Tato *bytová krize* zvláště ovlivňuje mladé lidi, kteří si plánují pořídit svůj první byt nebo založit rodinu. Jedním ze způsobů, jak dopady krize zmírnit, je dobré hospodaření s obecními byty. Ty mají potenciál sloužit jako startovací bydlení pro mladé rodiny nebo nástroj sociální prevence. Proto je potřeba obecní bytový fond nerozprodávat, a naopak jej rozšiřovat.

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Nezabývat se **obecním a sociálním bydlením**, naopak **posilovat jeho kapacity**. V rámci větších projektů výstavby vyjednávat se staviteli poskytnutí části bytových prostor k těmto účelům.
- Zvážit poskytování části obecních bytů jako **startovacích bytů** pro mladé rodiny.

KVALITNÍ ŠKOLSTVÍ = ZÁKLAD PRO DOBRÝ ŽIVOT

Kvalitní vzdělání je jedna z nejlepších investic, kterou mladý člověk může dostat. Chceme tedy každému poskytnout co nejlepší informace a příležitosti k tomu, aby mohl ze svého vzdělání vytěžit co nejvíce. Proto chceme podpořit kariérní poradny a veletrhy vzdělávání, na kterých se budoucím studentům představí střední školy z blízkého okolí.

Je také důležité, aby radnice mladým občanům naslouchala a zjišťovala, co pro jejich život v obci může udělat. Chceme podpořit vznik studentských samospráv, aby měli i mladí lidé možnost se podílet na chodu své obce. Dobrou praxí je i vznik obecních komisí pro děti a mládež (jako poradních orgánů zastupitelstva), ve kterých se sbírají podněty od aktivních studentů a žáků místních škol, ale i od pedagogů a pracovníků sociálních služeb se zaměřením na mládež.

CO DĚLAT V KOMUNÁLE?

- Pracovat na obci s **komisemi dětí a mládeže** – sbírat podněty generace (zde je možné se inspirovat kupř. projektem žakovského participativního rozpočtu v Kutné Hoře^[3])
- Pořádat **veletrhy vzdělávání**, na kterých střední školy potenciálním uchazečům prezentují své obory a styl výuky
- Podporovat **kariérní poradny** pro studenty

DALŠÍ INFORMACE

1. Více o Evropské chartě za rovnost žen a mužů a jiných způsobech, jak vyrovnávat podmínky na komunální úrovni se můžete dozvědět na výstupu Šárky Václavíkové na našem pirateconu o komunální politice, záznam [zde](#) (od 0:18:30)
2. Více o tom, jak jde na komunální úrovni zlepšit dostupnost bydlení, se můžete dozvědět z výstupu Adama Zábranského na našem pirateconu o komunální politice, záznam [zde](#) (od 3:11:00)
3. Více informací a návod, jak podobný projekt zrealizovat si můžete přečíst [zde](#)
4. V případě dotazů se neváhejte obracet na Mladé Pirátstvo